

EU nieuwsbrief 2019–2020 | 1

De EU Nieuwsbrief van het Koninklijk Actuarieel Genootschap (AG) is bedoeld om leden, studenten en belangstellenden, te informeren over (actuariële) ontwikkelingen in Europa.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het redactiesecretariaat (pascale.heese@ag-ai.nl) voor het regulier ontvangen van deze Nieuwsbrief.

Copyright berust bij het AG. Het overnemen van passages in andere publicaties is toegestaan met bronvermelding.

- Pensioenen | 2
- Solvency II | 4
- Kapitaalmarktenunie | 6
- Natuurrampen | 9

Pensioenen

De deadline voor de omzetting van de IORP II richtlijn in nationaal recht was 13 januari 2019. Zestien van de 28 lidstaten, waaronder Nederland, hebben volledige omzettingsmaatregelen [medegegeeld](#) aan de Europese Commissie.

EIOPA lanceerde al op 2 april 2019 haar tweejaarlijkse stresstest van de Europese sector voor aanvullende pensioenen. Voor de eerste keer omvat de stresstest een beoordeling van blootstellingen aan milieu, maatschappij en governancerisico's. Verdere details, zoals de tijdslijn, zijn te vinden [op de EIOPA-website](#). De publicatie van het rapport met de resultaten wordt binnenkort verwacht.

[Verordening \(EU\) 2019/1238](#) van het Europees Parlement en de Raad van 20 juni 2019 inzake een pan-Europees persoonlijk pensioenproduct (PEPP), is op 25 juli 2019 verschenen in het Publicatieblad van de Europese Unie en is twintig dagen hierna in werking getreden.

Het komende jaar werkt de Commissie samen met EIOPA aan een aantal gedelegeerde en uitvoeringshandelingen voor de effectieve uitvoering van de PEPP-verordening. EIOPA heeft daartoe een [panel van praktijkdeskundigen](#) aangesteld om als klankbord te dienen en om voorstellen te toetsen. Op 2 december 2019 heeft EIOPA een [openbare raadpleging](#) gelanceerd over haar aanpak van de gedelegeerde en uitvoeringshandelingen, zoals opgelegd door de verordening. Deze raadpleging sluit op 2 maart 2020. EIOPA moet vervolgens op 15 augustus 2020 haar ontwerpen aan de Commissie voorleggen.

De PEPP-verordening is van toepassing twaalf maanden na de publicatie in het Publicatieblad van de gedelegeerde handelingen, waarin de verordening voorziet. De eerste PEPP's komen snel na de toepassingsdatum van de verordening op de markt. Naar verwachting zal dit op zijn vroegst binnen twee jaar plaatsvinden. Hierbij wordt rekening gehouden met de tijd die nodig is voor de voorbereiding en vaststelling van de technische besluiten en voor aanbieders om zich aan het nieuwe wetgevende kader aan te passen.

Meer achtergrondinformatie staat [in de factsheet](#) van de Europese Commissie over PEPPs.

Solvency II

EIOPA heeft op 15 oktober 2019 haar [Opinie over de herziening van Solvency II, inclusief een gedetailleerde holistische impactstudie](#), gepubliceerd.

Sinds 1 januari 2016 passen ongeveer 2.800 verzekeraars en herverzekeraars actief binnen de EU, Solvency II toe. De richtlijn moet vóór 1 januari 2021 door de Commissie selectief en verplicht herzien worden. Daarom moet EIOPA haar technisch advies, in de vorm van een Opinie aan de Commissie, uiterlijk op 30 juni 2020 voltooien.

De herziening van de Solvency II-richtlijn is breed: de raadpleging omvat negentien onderwerpen. De kerngebieden zijn lange termijn garantiemaatregelen en maatregelen op het gebied van aandelenrisico; methoden, aannames en standaardparameters die worden gebruikt bij de berekening van de standaardformule voor de berekening van het solvabiliteitskapitaalvereiste; regels van de lidstaten en de praktijk van de toezichthoudende autoriteiten met betrekking tot de berekening van het minimumkapitaalvereiste; en groepstoezicht en kapitaalbeheer binnen een groep van (her)verzekeringsondernemingen. Daarnaast richt de raadpleging van EIOPA zich, op verzoek van de Commissie, op verschillende aanvullende gebieden zoals overgangsmatregelen, de risicomarge, aspecten van de Kapitaalmarktunie, macro-prudentiële kwesties, herstel en afwikkeling, vrijheid van dienstverlening en vrijheid van vestiging, evenredigheid en drempels, beste schatting en eigen vermogen op soloniveau. Wat verzekeringsgarantiestelsels enerzijds en rapportage en openbaarmaking anderzijds betreft, heeft EIOPA afzonderlijk overleg gepleegd met de Commissie en is dit overleg beëindigd.

Ondanks deze uitgebreide evaluatie is het de bedoeling van de Commissie en EIOPA om de fundamentele beginselen ongewijzigd te laten: "de fundamentele beginselen van de Solvabiliteit II-richtlijn mogen in de evaluatie niet ter discussie worden gesteld, met inbegrip van het betrouwbaarheidsniveau dat aan de kalibratie van de kapitaalvereisten en de marktconsistente waardering ten grondslag ligt". Het wordt een evolutie, geen revolutie, wordt verkondigd.

Verschillende belanghebbenden hebben sinds het schrijven van Solvency II betoogd dat het raamwerk te complex is en dat het kleine spelers in de markt langzaam maar zeker in de problemen komen. Proportionaliteit is daarom een aspect dat veel aandacht heeft gekregen. EIOPA stelt voor om bijvoorbeeld het vrijstellingsregime te wijzigen. Zo zouden de uitzonderingsdrempels voor technische voorzieningen verdubbeld kunnen worden en de Lidstaten worden toegestaan de huidige vrijstellingsdrempel voor premie-inkomsten te verhogen tot maximaal 25 miljoen euro. Dit vrijstellingsregime voor kleine verzekeraars wordt momenteel in de EU toegepast op 11,2% van alle (her)verzekeraars, zijnde 336 van de 2.997. Zonder Groot-Brittannië daalt dat aandeel tot 6,6%. In Nederland zijn 22 van de 134 (her)verzekeringsondernemingen onderworpen aan SII Basic. 13 EER¹ landen passen ook op de kleintjes (*if any*) Solvency II onverkort toe.

Op het gebied van governance (sleutelfuncties) stelt EIOPA voor sommige situaties te expliciteren, mits zij in overeenstemming met het proportionaliteitsbeginsel gerechtvaardigd zijn. Dit betreft bijvoorbeeld een combinatie van sleutelfuncties (met uitzondering van de interne-auditfunctie) met operationele functies; de combinatie van sleutelfuncties onderling; en meer duidelijkheid over de voorwaarden voor een combinatie van de houder van een sleutelfunctie met lidmaatschap van de bestuurlijke organen (AMSB).

1 – Europese Economische Ruimte (EER). Bij de EER horen alle EU-landen plus Liechtenstein, Noorwegen en IJsland.

Reageren op de consultatie 'Opinie over de herziening van Solvency II, [kan hier](#) tot 15 januari 2020.

Kapitaalmarktenunie

[De kapitaalmarktenunie \(KMU\)](#), het EU initiatief dat moet leiden tot verdieping en verdere integratie van de kapitaalmarkten van de 28 lidstaten van de EU, is niet afgerond. Voortbouwend op haar doel om de oprichting van de KMU te voltooien, heeft de Commissie een [Forum op Hoog Niveau \(HLF\)](#) over de KMU geformeerd. De HLF is een expertgroep die bestaat uit ervaren bestuurders uit het bedrijfsleven, internationale topexperts en wetenschappers. De groep doet gerichte beleidsaanbevelingen voor toekomstige KMU-acties, om ervoor te zorgen dat burgers en bedrijven toegang hebben tot kapitaalmarkten in de hele EU onder gelijke voorwaarden en ongeacht hun geografische locatie. Hun werkzaamheden zijn gericht op drie terreinen:

1. het bouwen van een pan-Europees ecosysteem voor het aantrekken van kapitaal voor bedrijven, inclusief het MKB;
2. bevordering van participatie van particuliere (retail) beleggers en diversificatie van de investeringsbasis;
3. versterking van een pan-Europese financiële marktarchitectuur.

De groep is met haar werkzaamheden gestart op 26 november 2019. De namen van de 28 leden [staan hier](#). Eind mei 2020 komt het HLF met een reeks beleidsaanbevelingen.

Enkele van de belangrijkste economieën van de EU hebben onlangs ook geprobeerd het KMU-project weer tot leven te brengen. In november 2019 heeft een groep met vertegenwoordigers uit Frankrijk, Duitsland, Italië, Spanje, Nederland en Polen, [aanbevelingen](#) gedaan om de Europese financiële markten te stimuleren. [De 'Next KMU High-Level Expert Group'](#), onder vice-voorzitterschap van Corien Wortmann-Kool (bestuursvoorzitter ABP), riep op tot een 'massale' boost voor de aandelenmarkten, een uitbreiding van lokale investeringsmogelijkheden, meer 'financiële doorstroming' en een steun in de rug voor de euro als wereldwijde valuta.

De recent benoemde voorzitter van de Europese Commissie, Ursula von der Leyen, riep in [haar toespraak](#) tot het Europees Parlement op 27 november 2019, de EU-lidstaten ook op de KMU te voltooien, zodat investeringen vrijelijk kunnen stromen naar waar ze nodig zijn en daarmee de toegang tot financiering voor kleine ondernemingen en start-ups te verbeteren.

[Drie voorstellen](#) van de Europese Commissie met betrekking tot duurzame financiering, waren de afgelopen maanden nog in behandeling bij het EP en de Raad.

[Het eerste voorstel](#) is om een verordening betreffende de totstandbrenging van een raamwerk om duurzame beleggingen, te bevorderen. Dit voorstel zal de invoering van een classificatiesysteem (taxonomie) mogelijk maken, dat toelaat te beoordelen in welke mate een bepaalde economische activiteit duurzaam is. Het voorstel wordt momenteel [in triloo](#)g besproken. [Het Fins voorzitterschap van de Raad](#) hoopt de besprekingen eind 2019 af te ronden. [Zie ook het procedurebestand van het Europees Parlement](#).

In het kader van bovenstaande taxonomieregelgeving is [de technische expertengroep inzake duurzame financiering \(TEG\)](#) van de Europese Commissie gevraagd aanbevelingen te ontwikkelen voor technische screeningcriteria voor economische activiteiten die een substantiële bijdrage kunnen leveren aan de beperking van klimaatverandering. De TEG heeft op 30 september 2019 [haar eindrapport](#) over 'Climate benchmarks' gepubliceerd. Het rapport zal de voorbereiding van de gedelegeerde handelingen van de Commissie voor de [koolstofarme benchmarks en de positieve koolstof-impact benchmarks](#) reguleren, welke in het Europees Parlement en de lidstaten in februari 2019 zijn overeengekomen (zie derde initiatief hieronder).

Het tweede initiatief met betrekking tot duurzame financiering, betreft [een voorstel](#) voor een verordening betreffende informatieverschaffing in verband met duurzame beleggingen en duurzaamheidsrisico's en tot wijziging van de IORP II Richtlijn (EU). Dit voorstel is aangenomen en wacht op publicatie in het Publicatieblad ([zie EP-procedurebestand](#)).

Het derde initiatief betreft een voorstel voor een verordening tot wijziging van Verordening (EU) 2016/1011 inzake koolstofarme benchmarks en benchmarks met een positieve koolstofbalans. Dit voorstel is aangenomen en wacht op publicatie in het Publicatieblad ([zie EP-procedurebestand](#)).

Natuurrampen

[In zijn openingsspeech](#), ter gelegenheid van de 9de jaarlijkse EIOPA-conferentie riep EIOPA-voorzitter Gabriel Bernardino, de sector op om goed te doen voor de volgende generatie en om leiderschap te tonen. "Niemand mag lijden, omdat wij te zelfgenoegzaam zijn om te handelen."

Verzekeraars, pensioenfondsen, toezichthouders en wetgevers spelen een krachtige rol bij het afzwakken van de impact van klimaatverandering en het zorgen voor een geleidelijke overgang naar een duurzamere en veerkrachtiger economie. Voor verzekeraars en pensioenfondsen geldt dit zeker op het gebied van vermogensbeheer. Maar ook bij het afsluiten van een verzekering moeten verzekeraars rekening houden met de impact van acceptatiepraktijken. Risicobeperking en verliespreventie kunnen een aanzienlijk verschil maken, met behoud van de fundamentele principes van degelijke risicoprijzen. Dit is vandaag echter alleen relevant als er bescherming wordt gekocht.

Anno 2019 bestaat er tussen de Lidstaten een belangrijke Europese beschermingskloof als gevolg van klimaatverandering op het gebied van natuurrampen (NATCAT). Er is een aanzienlijk verschil in verzekeringsgraad, blootstelling aan rampen en rampenparaatheid. De overgrote meerderheid van de EU-lidstaten heeft zelfs geen NATCAT-regeling en vele regeringen zitten krap bij kas. Zullen regeringen hun rol als ultieme verzekeraar ('insurer of last resort') blijven spelen? Elke beschermingskloof op het gebied van NATCAT beïnvloedt gezinnen, bedrijven, het financiële systeem en uiteindelijk overheden.

Een beter begrip van de onderliggende oorzaken van die beschermingskloof in Europa is daarom een eerste stap. Voorzitter Bernardino stelde voor om een Europees risico tabel over natuurrampen te bouwen. Een dergelijk dashboard kan de politieke beslissingen over de nationale en Europese maatregelen beter ondersteunen. Deze Europese aanpak is van belang omdat klimaatverandering niet stopt bij de grenzen. Als het voorstel wordt uitgevoerd, kan het de impasse doorbreken in de richting van een Europese oplossing voor NATCAT. In 2013 publiceerde de Europese Commissie [een groenboek over de verzekering tegen natuurrampen en door de mens veroorzaakte rampen](#), waaruit bleek dat de EU werkt aan 'het faciliteren en ondersteunen van een betere dekking van passende rampen-
risicoverzekeringen en financiële risicotransfermarkten, evenals regionale verzekeringen. Maar sindsdien is er niet veel gebeurd.

De antwoorden van de verschillende partijen op het groenboek, waren in 2014 in het beste geval lauw en de meesten hadden geen trek in een verplichte verzekering. Het Europees Parlement nam dan ook in 2014 een resolutie aan, die noch positief noch ondersteunend was voor enige Europese actie op dit gebied.

Maar is een dergelijk standpunt anno 2019 nog steeds verantwoord? Verwijzend naar zelfgenoegzaamheid, is Bernardino als EIOPA-voorzitter duidelijk van mening dat dit niet langer een optie is en dat de geest, en uiteindelijk het geld, in beweging moet komen. De geesten zijn ondertussen gerijpt: vijf jaar later (28 november 2019) heeft het Europees Parlement [een Resolutie over de noodsituatie op het gebied van klimaat en milieu](#) aangenomen en wordt verwacht dat de nieuwe Europese Commissie op 11 december 2019 met een *Green Deal* komt.

Disclaimer

Alhoewel dit werk is opgesteld op basis van betrouwbare bronnen en nauwkeurig onderzoek, is ICODA European Affairs in geen enkel opzicht verantwoordelijk voor de informatie die is gepubliceerd in deze EU-nieuwsbrief.

Deze nieuwsbrief is geschreven door Lodewijk Buschkens (ICODA European Affairs) en Lieve Lowet (Schuman European Affairs). ICODA is sinds 1991 actief op het gebied van Europese belangenbehartiging. Het kantoor is gevestigd midden in de Europese wijk van Brussel. Vanuit deze centrale positie verleent het bureaudiensten aan het bedrijfsleven, nationale en lokale overheden, NGO's, de Europese Commissie en Europese koepelorganisaties. Naast monitoring bestaat de dienstverlening uit advisering en uitvoerende werkzaamheden op het gebied van European Affairs. ICODA adviseert haar cliënten over de te volgen lobbystrategie, de juiste timing van de lobby en de wijze van informatieverstrekking aan de Europese beleidsmakers.

Research afgesloten op woensdag 4 december 2019

Koninklijk Actuarieel Genootschap